

Naročnina za Ljubljansko pokrajino; letno 70 lir (za inozemstvo 75 lir), za 1/2 leta 35 lir, za 1/4 leta 17,50 lir, mesečno 6.— lir. Tedenska izdaja letno 25 lir. Plača in tožila v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana Gregorčičeva ulica 23. Te. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953

CONCESSIONARIO ESCLUSIVO per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-MILANO, Via G. Lazzaroni 10.

IZKLJUČNO ZASTOPSTVO ZA OGLASE in Italije (razen za Ljubljansko pokrajino) in inozemstvo ima ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-MILANO, Via G. Lazzaroni 10.

Izhaja vsak torek in petek

Ljubljana, torek 9. decembra 1941-XX

Cena posamezni številki 0.60

Ljubljanski proračun za leto 1942.

Dosedanji proračun ljubljanske mestne občine je obsegal dobo 9 mesecev (od 1. aprila do 31. decembra 1941.), proračunski osnutek za l. 1942. pa se krije s kalendarjem letom ter ima vse znake izrednega proračunskega gospodarstva, v katerem se zdaj nahaja mestna občina. Novi proračun se je v izdatkih omejil na minimum, ker ni mogoče misliti na investicijsko delavnost, za katero prihajajo predvsem v poštev izvenproračunska denarna sredstva.

Mestni zaklad izkazuje 39,39 milijona lir dohodkov in izdatkov. Od vseh izdatkov pride na osebne izdatke 10,70 milijona lir. Materialni izdatki so preračunani samo za vzdrževanje obstoječih naprav ter ne vsebujejo nobenih investicijskih postavk.

Dohodki občine

Občinska doklada (60% kakor doslej) bo dala na leto 3,61, občinska davščina, takse in pristojbine pa 10,18 milijona lir. Vodari, gostiščina in kanalska pristojbina ostanejo nespremenjene. Visoko so preračunani dohodki trošarin in uvoznin, ki jih cenijo na 18,19 milijona lir, kar presega sedanji proračun za blizu 9 milijonov lir. Dohodki od mestnih gospodarskih podjetij so preračunani na 2,10 milijona lir.

Proračun mestnih podjetij

izkazuje v dohodkih in ravno toliko v izdatkih skupno 25,09 milijona lir; od tega elektrarna 11,09, plinarna 4,15, tramvajsko podjetje 6,39, klavnica 1,55, pogrebni zavod 0,81, zastavljalnica pa 0,15 milijona lir.

Proračuni posameznih podjetij so naslednji: elektrarna: izdatki osebni 1,09, materialni 10,09, dohodki: tokovina 10,15, števnik 0,50, dostavnina 0,10, instalacije 0,26, trgovina 0,05, priključek toka 0,02 milijona lir. Plinarna: osebni izdatki 0,40, materialni 3,75 (od tega za premog 1,58), dohodki: prodaja plina 2,19, koks 0,96, katrana 0,12, olja 0,19, bencola pa 0,08 milijona lir. Tramvaj izkazuje 2,60 osebnih in 3,79 milijona lir materialnih izdatkov, dohodki od voznin pa so preračunani na 6 milijonov lir. Pri klavnici so osebni izdatki 0,26, materialni 1,29, pri zastavljalnici pa 0,08 osebni ter 0,07 milijona lir materialni izdatki.

Prijava pnevmatik

Urad za civilno motorizacijo Visokega komisariata je razglasil:

Ugotovljeno je, da so nekatere tvrdke in tudi trgovci motornih vozil, ki imajo novo ali rabljeno pnevmatiko osebnih avtomobilov, motornih koles in motociklov, zamudili prijavo upravnemu (II.) oddelku Visokega komisariata, ki je bila predpisana že 31. maja.

Preden se bodo uporabile sankcije (globa od 380 do 3800 lir in zapor od 15 dni do 6 mesecev), naj vložijo prizadeti zahtevano prijavo do 31. t. m. pri RACI (prej Avtomobilski klub) Ljubljana, Beethovnova 14 na obrazcih, ki se tam dobe.

Po 1. januarju 1942. se bo dotlej neprijavljena pnevmatika zaplenila, zoper krivce pa bo uveden postopek za uporabo navedenih sankcij. Morebitna pojasnila daje interesentom RACI.

Birokracija in podjetniška dejavnost

V zadnjem »Reichu« razpravlja gen. referent gospodarskega ministrstva Hans Kehrl o zanimivem in silno aktualnem problemu: o upravljanju in vodenju podjetij in s tem v zvezi o birokraciji in podjetniški dejavnosti. Glavne njegove misli so naslednje:

Sistem vodenja gospodarstva je še nepopoln. Podoben je pred 50 leti ustanovljenemu podjetju, ki se je polagoma razširjalo in zato ni iz enega kova. Ravno tako sta tudi organizacija in metoda našega gospodarskega upravljanja še nepopolni. Laže je ustanoviti novo tovarno po enotnem načrtu ter jo spraviti na zeleno travco, kakor pa narediti iz starega obrata harmonično celoto. Brez krampa to ne gre skoraj nikoli. Prav tako pa se bo moral nekoč uporabiti pri organizaciji našega gospodarskega vodstva kramp, ki bo naredil prostor in zrak za enotno poslovanje po pametnem načrtu.

Prej sta bila država in gospodarstvo proti načrtnemu gospodarstvu in vodenju. Danes pa skuša gospodarska birokracija prevzemat vedno več nalog, da se že govori o upravljanju gospodarstva. To pa je nevarna beseda, ker je gospodarstvo nekaj živega, sedaj v naravnost revolucionarnem razvoju, da ga birokratična uprava ne sme ovirati v razvoju. Če bi se pa upravljanje gospodarstva še decentraliziralo, da bi upravljale gospodarstvo tudi razne lokalne ustanove in oblasti, potem mora nastati pretirana birokratična in zastoj poslov. V gospodarskem življenju sta potrebni hitrost in nagla odločitev. Zato je previdnost nujno potrebna, zlasti še, ker bo nemška gospodarska ureditev vzor za ves kontinent.

Drž. gospodarski minister Funk je v letošnjem juniju na Dunaju dejal, da se zahtevajo od gospodarstva največje storitve, ki pa ne bodo dosežene, če bi številni centralizem in povprečnost povzročila v gospodarstvu preveč birokratizma. Ta nevarnost pa je tu, ker nastaja birokracija povsod tam, kjer se ustvarjajo velike organizacije. Vsaka teh postavlja svoja pravila, ki ovirajo svobodno gibanje in odločnost. Kar na lepem začne pisarija naraščati in dostikrat se morejo mnogi zasebni koncerni glede birokratičnega aparata meriti z največjim ministri. Če ni nikogar, ki bi skrbel za vedno živo dinamiko v podjetju, se razvije birokratizem. Tako nastaja odločilno vprašanje, kako bi se mogla ohraniti podjetniška iniciativnost proti ekspanzivni gospodarski birokraciji.

Gospodarska politika, če hoče biti ustvarjajoča, mora gospodarstvo voditi, ne pa upravljati. Vzgažati in usmerjati mora gospodarstvo, določati mu tempo, ne pa posegati v njegovo upravo. Za takšno delo pa so poklicani samo možje z ustvarjajočo fantazijo in instinktom za nova pota in nove možnosti. Država se mora omejiti na izdelavo osnovnih smernic in velikih načrtov in skrbeli za sodelovanje raznih sektorjev gospodarstva. Na vse malenkosti mora država resignirati, ker bi to privedlo le k birokratizmu. Ta samoomejitev ni slabost, temveč na-

sprotno pomeni enotnost in moč ter pravo umetnost vladanja.

Ce danes določa država tako mnoge podrobnosti, je vzrok v tem, ker država v dnevno menjajočem se razvoju še ni prišla do orege harmoničnega ravnovesja, ki edino ustreza naši volji po redu. Polno sil se je vraslo v naloge, katerim niso bile dorasle in ker drugih ni bilo. Država potrebuje poleg štabov za vodstvo in načrtno delo še praktične gospodarske ljudi, kajti ti razbijajo ubijajoči formalizem in uradni mehanizem in vnašajo bogastvo ustvarjajoče fantazije. Delovni in življenjske poznavajoči praktik je odločujoča motorna sila, ne pa organizacijski aparat, bodisi dober ali slab. Ti ljudje morajo biti vodstvu dobre gospodarske politike vedno na razpolago.

Tudi prava samouprava ni sebi sam namen, temveč vprašanje čim večje koristnosti. Samoupravo je treba gospodarstvu priznati, ker je najboljša in najcenejša oblika, da more država najbolj uspešno voditi gospodarstvo. Leta 1934. je izšel zakon za pripravo organizacijske vpostavitve gospodarstva. Še vedno pa je v bistvu ostalo pri pripravi. Kljub znatni pridnosti in naporu vendar ni aparat kot celota še zadosti živ in uspešen. Deloma je vzrok v tem, ker je gospodarska organizacija dostikrat še pretežno aparat funkcionarjev, zlasti v osrednjih organizacijah, dočim ni še pravega sodelovanja podjetniške osebnosti. Osnovni pogoj za spremembo sedanjega stanja je, da nista podjetnik in obratovodja brez zanimanja za lastno

organizacijo, da je ne občutila kot ustanovo, ki ju muči. Nasprotno mora prodrati zavest, da je res dober podjetnik in obratovodja le tisti, ki velik del svoje delovne sile posveti celoti. Vodenje gospodarstva potrebuje sodelovanja gospodarstvenikov v gospodarski politiki. To je odločilno, če gospodarstvo napreduje ali pa zastane. Veliki uspehi, ki jih dosegajo posamezni praktični gospodarji v svojih podjetjih, dokazujejo, da bi bili tudi zelo koristni za vodstvo gospodarske politike. Sodelovanje v vseh industrijskih panogah povzroča tehnične napredke.

Važna skupna naloga je n. pr. določitev produkcijskih programov. Izkoriščanje veleprostorov (evropskega) je mogoče le s smiselno delitvijo dela, ki omogoča specializacijo. Ta pa omogoča racionalizacijo in prihranitev delovnih sil. To mora gospodarstvo urediti, vsak gospodarski človek pa mora to občutiti kot svojo nalogo.

Posameznik mora ne le v obratu dinamično misliti, temveč mora to svojo sposobnost uveljaviti tudi v gospodarski politiki. Mora tudi zapostaviti svoje misli na lastno korist, ki je malenkostna glede na odjemne možnosti, ki jih bo dal v bodočnosti evropski veleprostor.

Sinteza med političnim, t. j. načrtnim gospodarstvom in zasebno iniciativo se mora najti. Gospodarstvo pa mora samo nastopiti proti silam, ki povzročajo zastoj, in boriti se mora proti premoči birokracije, proti formalizmu, neznanju in primitivnosti, da s tem pripomore k obnovi Evrope.

Francoska organizacija preskrbe z živili

V francoski javnosti je v zadnjem času zelo naraščalo nezadovoljstvo zaradi slabe organizacije preskrbe z živili in zato je doživela močan odmev poslanica maršala Petaina, da se bo odpravil dosedanji sistem razdelitvenih central, ki je dajal veletrgovini na škodo proizvajalcev in potrošnikov popolno nadzorstvo nad trgov.

Glavna napaka francoske organizacije preskrbe z živili je bila, ker so se slepo posnemali tuji vzgledi, izdajali nešteti predpisi, in veliko aparata, ki bi mogel izvajanje teh predpisov nadzorovati. Uvedel se je zelo oster sistem racionaliranja živil, francoski vladni aparat pa ni imel ljudi, da bi se ti predpisi tudi izvajali. Po likvidaciji velike armade se je mislilo, da bi mogla vojaška intendatura dati potrebni aparat. Kmalu pa se je izkazalo, da intendatura ni bila dorasla velikim nalogam organizirati preskrbo z živili. Težave v preskrbi so zato postajale vedno večje, da je postala kriza preskrbe z živili že tako akutna, kakor je bila svoje dni ostra finančna kriza, ki je izbruhnila takoj po vojnem porazu.

Vedno glasneje je zato postalo geslo, da se mora izvesti sanacija preskrbe. Ker vlada v Vichyju trenutno posebno misli na to, kako bi povečala policijo, so imeli tudi novi ukrepi za sanacijo aprovizacij-

ske organizacije predvsem policijski značaj. S policijskimi ukrepi naj bi se zatrla črna borza z živili, odpravilo navijanje cen in kopičenje nedovoljenih zalog. Mnogi navijalci so bili tudi eksemplarično kaznovani, a aprovizacija le še ni prišla v red.

Minister za preskrbo Achard je moral odstopiti in minister za preskrbo je postal predsednik trgovinske zbornice v Lyonu Charlin. Kot praktičen gospodarski človek je dobro poznal razmere na trgu, državno in ilegalno organizacijo razdeljevanja blaga in se je zato tudi zavedal težavnosti boja proti črni borzi. To je ob prvem sprejemu novinarjev tudi odkritosrečno priznal, istočasno pa izjavil, da bo skušal s strožjo kontrolo večjih trgov ter transportnih sredstev zatrei nered v aprovizaciji. Govoril pa je tudi o vseh senčnih straneh odredb proti nelegalni trgovini ter dejal, da smatra za koristno, če se pusti večja prostost malim proizvajalcem živil. Zato se bo bolj liberalno postopalo proti malim proizvajalcem, poostrilo pa nadzorstvo nad veletrgovino.

Istočasno pa se je uredilo tudi vprašanje dopustnih zalog. Francoski uradni list je objavil naredb o zalogah, ki so dopustne, oziroma katerih ni treba prijavljati. Tako je določeno, da niso zavezanec prijave naslednje količine: pše-

nice in žitarice, sadnih konzerv, testenin, riža, sladkorja, posušenega sočivja itd. do 25 kg, mesa, mesnih konzerv, perutnine itd. do 100 kg in maščob do 50 kg. Ta predpis velja predvsem za srednjo in veliko trgovino in z njim naj bi se dosegla bolj solidna podlaga za boj proti neredu v francoski preskrbi z živili.

Socialno zavarovanje v Italiji

Nacionalni fašistični zavod za socialno skrbstvo je največja ustanova socialnega zavarovanja v Italiji. Ta zavod izvršuje šest vrst zavarovanja: za onemoglost in starost, zavarovanje proti brezposelnosti, materinsko zavarovanje, zavarovanje za mornarje, zavarovanje proti jetiki ter družinske doklade.

Nacionalni fašistični zavod za zavarovanje proti obratnim nezgodam je druga velika ustanova socialnega zavarovanja, ki izvršuje poleg nezgodnega zavarovanja tudi obvezno bolezensko zavarovanje ter bolezensko podporno zavarovanje, ki velja tudi za kmetijsko delavstvo.

Potem deluje še osem pokojninskih zavodov in zavarovalnih blagajin za civilno in vojaško državno osebje, za nameščence lokalnih ustanov in javnih zavodov, za ljudskošolske učitelje ter za tehnične in finančne uslužbence.

Posebnost italijanskega socialnega zavarovanja je materinsko zavarovanje, ki velja za industrijske in kmetijske delavke. Po zadnjem pregledu je imelo to zavarovanje okrog 1,4 milijona članic, prispevki pa so znašali nad 15 milijonov lir.

Gospodarske vesti z Daljnega vzhoda

Po »Reichu« povzemamo naslednje gospodarske vesti z Daljnega vzhoda, ki so danes še posebno zanimive.

Velika ležišča železne rude v bližini Hanoja v Franc. Indokini je začela izkoriščati v ta namen ustanovljena japonska družba. Ležišča železne rude se cenijo na 50 milijonov ton. Ruda ima 50% železa, malo manj, kakor ga ima malajska železna ruda, ki jo je prej nabavljala Japonska.

Ker so se wolframove ležišča v severni Mandžuriji zaradi slabih transportnih težav slabo izkoriščala, se je sedaj ustanovila japonska družba s kapitalom 2,5 milijona jen, ki bo začela izkoriščati ležišča wolframove rude v provinci Vzhodni Hopej na Kitajskem.

Zaradi pomanjkanja materiala, ki je nastalo zaradi vojne nevarnosti, je moralo več obratov v Hongkongu ustaviti obratovanje. Izvoz wolframa iz Hongkonga je padel v letošnjem 1. polletju v primeri z lanskim za 12%, čaja pa za 90%.

Oblasti Nizozemske Zapadne Indije so zaprosile nizozemsko vlado v Londonu, da bi se zapadno-indijski goldinar stabiliziral na dolar. Ta zahteva pa je bila na pritisk britanske vlade odklonjena, ker potrebujejo zavezniki dolarske devize.

V Čunking je prišel ameriški strokovnjak, ki naj prouči možnost pozitivne petrolejske voda ob birmanski cesti v dolžini 700 km. Drug strokovnjak naj prouči vprašanje asfaltiranja birmanske ceste.

Izredni komisar za upravo hranilnic na Kočevskem

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino je imenoval fašista Petita Antonia di Domenico za izrednega komisarja pri Hranilnici in posojilnici v Kočevju in pri nekaterih drugih manjših hranilnicah in posojilnicah okrožja, iz katerega se izselijo tamošnji Nemci.

Komisar prevzame vse posle rednih upravnih organov ter ima nalogo, da pregleda gospodarsko-ekonomsko stanje podjetja in ukrene kar treba za poznejšo ureditev ali za morebitno likvidacijo podjetja v zvezi z izselitvijo Nemcev. Iste posle opravlja ta komisar tudi pri hranilnicah in posojilnicah v Črmošnjicah, Kočevski Reki, Stari cerkvi, Dragi, Spodnjem logu in Starem logu.

Iz italijanskega gospodarstva

Italijansko-hrvatski pododbor za bankarstvo, ki razpravlja o položaju hrvatskih denarnih in zavarovalnih zavodov na ozemlju, ki ga je od bivše Jugoslavije zasedla Italija, se je spet sestal ter je obravnaval tudi vprašanja delovanja italijanskih denarnih zavodov na Hrvatskem. Na vrsto so prišle tudi dve razpravi o delovanju zavarovalnih družb iz obeh držav.

Enotna ceno goriv za kmetijske potrebe je določilo ministrstvo za korporacije. Enotna cena je 205.30 lire za vsa skladišča brez vseh drugih dajatev.

Avtomobilski promet je v Italiji na visoki stopnji. Lani je bilo registriranih 360.000 osebnih, 100.000 tovornih avtomobilov, 10.160 avtobusov, 15.000 prikolic, 1069 cestnih vlačilcev, 125 cestnih strojev in 215.000 motociklov.

Sladkornih tovarn je v Italiji nad 60. Najbolj je sladkorna industrija razvita v pokrajini Rovigo, kjer je 12 sladkornih tovarn, največ sladkorne repe pa pridelajo v Emiliji in Benečiji.

Cestnih železnic je bilo lani v italijanskih mestih 382 v dolžini 1021 km, izven mest pa 170 v dolžini 2300 km. Rednih avtomobilskih linij pa je bilo 3544 v dolžini 123.958 km izven mest, 522 s 3019 km pa v mestih.

Italijanske borze poslujejo v Milanu, Rimu, Genovi, Turinu, Napoli, Benetkah, Bologni, Firenci, Trstu, Padovi in Livornu. Po prometu je največja prva, najmanjša pa zadnja.

Industrijskih in obrtnih obratov lesne proizvodnje je v Italiji 128.162, v njih zaposlenih delavcev pa nad 285.000. Na severno Italijo pride 58.243, na srednjo 20.754, na južno 29.618, na otočno Italijo pa 14.547 lesnih obratov.

Pridelek koruze in pšenice je letos v Italiji zadovoljiv. Pridelek koruze sicer ni dosegel lanske rekordne količine, je pa precej večji kakor leta 1939. Pridelek pšenice cenijo na 71,5 milijona metrskih stotov, kar je za nad pol milijona stotov več kakor lani.

Pridelek vina v Italiji cenijo na 33 milijonov hl. Približno toliko je dala tudi lanska vinska letina. Nova ureditev vinskega trga je stopila v veljavo letos 15. novembra, ko so bile predvsem določene cene, ki se ne smejo spremeniti do 15. novembra 1942. Pri novi ureditvi je posebno važna razlika med navadnimi in plemenitimi vini. Za navadno vino smatrajo namizno vino, ki ima približno 10 alkoholnih stopinj in stane hl približno 210 lir. Za boljše vina so najvišje cene 260, 340, 420 in 480 lir za hektoliter.

Za dvig živinoreje na Goriškem je dobil Živinorejski oddelek kmetijskega konzorcija v Gorici nalogo, da zbere naročila na živino med kmetovalci, pri katerih se je zaradi vojnih dogodkov zmanjšalo število goveje živine. Konzorcij bo skrbel, da bodo pri nakupu dosežene nižje cene.

Nadaljna navodila glede trgovanja s tekstilnimi predmeti in obutvijo

Boni za uniforme osebja zavodov

VIII. oddelek Vis. komisariata je izdal še naslednji dve pojasnili glede prodaje in nakupa tekstilnih in oblačilnih predmetov ter obutve.

Glede tekstilnih bonov, ki jih zahtevajo pokrajinska ali občinske uprave ali zavodi, banke itd., da bi nabavili svojemu osebju uniforme, se pojasnjuje, da se za zavode, banke in podobno ne morejo dovoliti boni v ta namen; nakup blaga za oblačila osebju se more vršiti samo z osebnimi nakaznicami osebja samega.

Kar pa se tiče pokrajinskih in občinskih uprav, je treba razlikovati med osebjem, ki mu je uniforma neobhodno potrebna (cestni stražarji, gasilci, pometači itd., in osebjem, ki mu ni potrebna in ki mu zadostuje čepica ali trak okoli rokava, da se kot takšno razlikuje od drugih.

V prvem primeru (ki spada k onim, o katerih je govora v členu 22. naredbe Vis. komisariata št. 144, »Sl. l.« št. 512/90-41-XX), velja naslednje pravilo: Trgovinsko-industrijska zbornica izdaja zahtevane bone za najnujnejšo količino tkanin za nabavo nove uniforme ali za obnovo prejšnje. Pri tem pa se poudarja, da bi bilo na mestu podaljšati dobo trajanja oblačilnih predmetov, da se tako omogoči ona štednja s tkaninami, za katero stremi ravno sistem nakaznic.

V drugem primeru pa se ne izdajajo boni, ker se mora za obnovo uniforme poslužiti oblačilnih nakaznic prizadetega osebja.

Nakupni boni

Nakupni boni, ki jih izdajajo okrajna glavarstva ali Trgovinsko-industrijska zbornica, so veljavni za nakup racioniranih izdelkov pri detajlistih in sploh pri podjetjih, ki prodajajo občinstvu. Dobavitelj ne sme napraviti na bonih nobenih beležk in imetniki bonov lahko nakupujejo pri podjetjih, ki si jih sami izberejo. Kakor je bilo že omenjeno v okrožnici Vis. komisariata z dne 7. 11., se skupna količina blaga, ki ga sme konsument prevzeti, lahko na njegovo željo deli na več nakupnih bonov.

Zavodom, sožitjem in podobnim konsumentom, ki so pred uredbo nakaznic normalno obnavljali svojo zalogo pri veletrgovcih ali producentih in ki so nakupovali znatne količine blaga, je dopuščeno, da dobijo od Trgovinsko-industrijske zbornice dovoljenje (pooblastilo), da si še naprej nabavljajo blago pri svojih običajnih dobaviteljih.

Trgovinsko-industrijska zbornica bo beležila to pooblastilo na nakupnih bonih in dobavitelji morajo podatke na njih zapisati v knjigo prejema in oddaje, da jim služijo kot opravičilo za oddano blago.

Nakupni boni se morejo praviloma uporabiti samo v pokrajini, v kateri je sedež okrajnega glavarstva ali pa na katero se razteza jurisdikcija zbornice, ki jih je izdala.

Vendar pa se dovoljuje Trgovinsko-industrijski zbornici, da s posebno pooblastilno beležko na nakupnih bonih omogoča njih veljavnost tudi izven pokrajine. Dotično pooblastilo mora imeti izjemen značaj ter se bo zato izdajalo le v primeru, če je interesu to v resnici potrebno.

Obnova posteljnine in prtov za gostinske obrate

Prihajajo vprašanja glede kriterijev, po katerih se je ravnati pri obnovi namiznega, postelnega in toaletnega perila za hotele,

penzije, oficirske kroške in menze, bolnice, otroške domove itd., za gostinske obrate (restavracije, kavarne itd.), za oddelke industrijskih podjetij, ki skrbijo za higiensko sanitetno pomoč svojim nastavljenjem ter za trgovinske ladje.

Ze čl. 19. naredbe Vis. komisariata št. 144, Sl. l. št. 512/90-41 pove dovolj jasno, da se za izdajo nakupnih bonov v takih primerih mora zbornica ravnati po kriterijih najstrožje ekonomije.

Če torej omenjene vrste sožitja itd. že obratujejo, se načeloma ne bo dalo nobeno pooblastilo za nakup blaga, razen če interesenti dokažejo, da imajo absolutno potrebo po blagu. Nasprotno, če gre za novo ustanovljena sožitja, se bo dovolila najnujnejša količina, potrebna neobhodno za njih obratovanje.

Nakaznice za predmete visokih točk

Glede na člen 11. nar. Vis. komisariata z dne 8. nov. 1941-XX, »Sl. l.« št. 512/90-1941 se opozarja, da more imetnik osebne oblačilne nakaznice, ki se je okoristil z možnostjo, ki mu jo daje tretji odstavek omenjenega člena, da si nabavi manufakturni izdelek, čigar vrednost je višja od 40 točk za nakaznice A in višja od 32 za nakaznice B, uporabiti svojo nakaznico za nadaljnje nakupe šele v drugem ali v tretjem štirimesečju onega leta, za katero velja nakaznica, pač po tem, če je število preostalih odrezkov višje ali nižje od 80 ali 64 za nakaznice A ali B.

Nadalje se sporoča, da morajo detajlisti, če je nabavljeni proizvod bil kožuh (čigar vrednost v točkah je kakor znano 110, 90, 80 ali 90, če gre za moški, ženski, deški ali dekleški kožuh), dodati listom za zbiranje točk, na katerih so bili nalepljeni odnosni odrezki, izjavo, s katero se potrjuje, da se odrezki nanašajo na nakup kožuha. Trgovinsko-industrijska zbornica ali okrajna glavarstva bodo vrnila detajlistom one liste, na katerih se bodo nahajali odrezki z višjo numeracijo od 80, 65, 50 in 60, če gre za moške, ženske, deške ali dekleške nakaznice, katerim bi manjkala gornja izjava.

Trgovinsko-industrijska zbornica ali pa okrajna glavarstva bodo vrnila tudi one liste, na katerih se bodo nahajali odrezki z višjo numeracijo od 40, ali 32 do 80, 65, 50 in 60 (kakršna je pač nakaznica), če odrezki niso skupno odrezani v popolnem vrstnem redu števil od 1 naprej.

Vrnenih listov ne bo mogoče prej izročiti v zameno za bone za dvig kot šele v štirimesečju, v katerem so dotični nalepljeni in predčasno predloženi odrezki veljavni.

Kože za kožuhe

Na vprašanje glede smernic pri razdeljevanju posameznih kož za kožuh se pojasnjuje:

Dočim ostane v veljavi prepoved prodajanja kož za kožuhe občinstvu, se potrjuje, da je dovoljena prodaja in izmenjava omenjenih kož med trgovci, med trgovci in obrtniki ali konfekcionisti s

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 3

Telefon št. 22-72.

predložitvijo listin, ki dokazujejo upravičenost za omenjeno poslovanje.

Trgovci, obrtniki in konfekcionisti lahko uporabijo kože za pravno kožuhov, za garniture, za muže, ovratnike itd. in jih tako opremljene lahko prodajajo konsumentom, ne da zahtevajo točke.

Lisice in podobne izolirane kože, ki so že montirane, niso povezane odvzemu točk.

Inventariziranje blaga po točkah

Z ozirom na oddelek I okrožnice Visokega komisariata z dne 24. novembra 1941 No. 4776/107-1941 glede inventariziranja blaga po točkah po stanju z dne 30. novembra 1941 se pojasnjuje, da morajo trgovske tvrdke, ki izvršujejo trgovino na debelo in na drobno, sestaviti in predložiti ločene prijave zaloga vsaka na predpisanih obrazcih v treh izvodih: eno za blago v trgovini na drobno, drugo za blago v trgovini na debelo.

Kadar se medsebojno pomeša trgovska delavnost na debelo in na drobno ene in iste tvrdke in se ne vrši po ločenem vodstvu, so interesirane tvrdke, ki se bodo smatrale za detajliste, zavezane predložiti samo 1 prijavo.

Tiskarski stroški

za tiskovine inventarja gredo v breme Trgovinsko-industrijske zbornice. Ta pa je pooblašena, da jih povzame od vseh onih, ki so dolžni predlagati inventar.

V nejasnih in dvomljivih primerih se je glede razlage predpisov o prodaji racioniranih tekstilnih izdelkov, oblačilnih predmetov in obutve ravnati po pojasnilih, ki jih bo izdal Visoki komisariat.

Nova trgovinska pogodba med Italijo in Romunijo

V Bukarešti so se uspešno zaključila italijansko-romunska trgovinska pogajanja ter je bila nova trgovinska pogodba med obema državama podpisana. Romunija bo dobavljala Italiji v glavnem poleg mineralnega olja še žita, krompir in druge deželne pridelke, živino in les. Italija pa bo izvažala v Romunijo tekstilne izdelke in polfabrikate, tkanine, obleke, instrumente, kemične in farmacevtske proizvode ter razno tipično italijansko blago. Nova trgovinska pogodba velja do 30. septembra 1942.

Vknjiženi in izbrisani dolgovi

Zemljiško-knjižni urad za Ljubljano in okolico je v novembru pri 72 nepremičninah vknjižil za 5,85 milijona lir raznih hipoteknih posojil, ki so jih po večini dali ljubljanski denarni zavodi. Najvišje posojilo je znašalo 1,8 milijona lir.

Izbrisanih pa je bilo novembra pri 47 posestvih posojil za 5 in pol milijona din, pri 8 nepremičninah še stari kronski dolgovi, pri 4 posestvih pa dolgovi v skupnem znesku 216.000 lir. Največje izbrisano posojilo je znašalo v sedanji denarni veljavi 543.000 lir.

Trgovinski register

Vpisale so se naslednje spremembe:

»Alko« Adolf Lorant in Ko., Ljubljana. — Vpišejo se javni družbeniki: Ivan Jelačin, veletrgovec, dr. Jelačin Risto, veletrgovec in Anica Škufca, prokuristinja, vsi v Ljubljani. Družbo zastopajo odselej samo novi družbeniki, in sicer Ivan Jelačin samostojno, družbenika dr. Risto Jelačin in prokuristka Škufca pa le kolektivno. »Beka«, agentura in komisija, družba z o. z. Ljubljana. — Izbrise se poslovodja Zdenko Knez, vpiše pa poslovodja Mira Beneš, roj. Knez, veletrgovka v Ljubljani.

»Desa«, družba z o. z., Ljubljana. — Izbrise se poslovodja Zdenko Knez, vpiše pa še novi poslovodja Mira Beneš, roj. Knez.

»Jugotehna«, družba z o. z., Ljubljana. Spremenila se je družbena pogodba. Družbo zastopata v bodoče kolektivno po dva poslovodji, katerih eden mora biti Beneš Mira ali ing. Knez Tomo. Izbriseša se poslovodji Zdenko Knez in zbog smrti dr. Janko Kersnik, vpiše pa se poslovodja Beneš Mira roj. Knez.

»Peko«, družba z o. z., fabrikacija in prodaja čevljev, Ljubljana. Izbrise se poslovodja Zdenko Knez.

Splošno jugoslovansko bančno društvo d. d., podružnica Ljubljana. — Izbrisejo se: Kandel Mavro, Hochner David, Markus Rudolf, Scheiber Ladislav in dr. Pollak Željko.

Rojec Anton, trgovina z mešanin blagom in trgovina z živo in zaklano živino, St. Vid pri Stični, sedež podružnice: Stična pri kolidvoru. — Izbrise se dosedanji imetnik Anton Rojec, vpiše pa nova imetnica Rojec Antonija v St. Vidu pri Stični.

Gospodarske vesti

Italijansko-hrvatska trgovska družba s kapitalom 2,5 milijona kun se je ustanovila v Zagrebu.

Gospodarsko petletko, ki naj poveča zlasti z nemško pomočjo hrvatsko proizvodnjo, nameravajo predpisati na Hrvatskem.

Julijanski koledar je na Hrvatskem odpravljen in se morajo v bodoče vsi prazniki praznovati le po gregorijanskem koledarju.

Vse stare pnevmatike se morajo na Hrvatskem oddati, in sicer firmi Bača v Borovem; pnevmatike se plačujejo po 15 kun za kilogram.

Osijske strojne tovarne in livarne so imele v l. 1940, 672.232 kun čistega dobička in bodo izplačale 6% dividendo.

Proračun mesta Sarajeva za prihodnje leto znaša 100 milijonov kun, dočim je prejšnji znašal 50 milijonov kun. Podobno so zvišani tudi proračuni drugih mest. Upoštevati pa je treba zmanjšano vrednost denarja.

Vse gozdove v beograjski okolici bodo posekali, da dobi Beograd potrebno kurivo.

Ves promet z osebnimi avtomobili je bil na Bolgarskem ustavljen. Le zdravniški avtomobili in omejeno število taksijev ostane še v prometu.

V Transnistriji (prejšnji Besarabiji z novim ruskim ozemljem) so tako lej ko drž. kreditni blagajniški izkazi (Reichskassenscheine) zakonito plačilno sredstvo. Njih tečaj je določen tako: 6 lejev = 1 rubel, 1 RM = 10 rubljev.

Skodo, ki jo je imela Norveška v vojni z Nemčijo, cenijo na 350 milijonov kron.

Svetovna proizvodnja kositra se je v prvih letošnjih desetih mesecih v primeri z lanskimi dvignila od 187.600 na 205.200 ton. Svetovne zaloge kositra so narasle v oktobru za skoraj 5000 ton na 51.500 ton.

Brazilijska je izvozila v prvih stih mesecih lani 5,73 milijona vreč kave, letos pa 6,18 milijona vreč. 88,8% vse brazilske kave je šlo v Združene države Sev. Amerike.

Petrošnja petroleja je na Hrvatskem omejena v decembru na pol litra na družino. Liter petroleja velja 12 kun.

Denarstvo

Prvo hrvatsko notranje posojilo v višini 1 milijarde kun je bilo poročilih iz Zagreba podpisano v štirih urah. Banke, zavarovalnice, trgovci, industrialci in razna podjetja so podpisala v štirih urah za 2067 milijonov kun posojila.

500 in 1000 dinarski bankovci v zneskih nad 10.000 din se bodo sedaj na Hrvatskem zamenjali, če lastniki zadovoljivo pojasnijo izvor tega denarja.

Srbska vlada je sklenila, da razpiše notranje posojilo v višini 1 milijarde din. Uspeh posojila je po denarnih zavodih zagotovljen.

Novi srbski bankovci po 500 din z datumom z dne 1. novembra 1941 so bili dani v promet.

Vse življenjske in elementarne posle zavarovalnice »Sumadija« v Beogradu ter zavarovalnice »Jugoslovanska Feniks« na Hrvatskem je prevzela Zveza Napredkovih združenj. Lastniki starih polic naj pošljejo te Zvezi, da jih ta zamenja za nove.